

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **L. Y.,** zastoupená Mgr. Michaelou Kasper Beňovou, advokátkou se sídlem Masarykova 1250/50, Lysá nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2018, č. j. OAM-215/ZA-ZA11-ZA16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 2018, č. j. 63 Az 11/2018 – 67,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 2018, č. j. 63 Az 11/2018 – 67, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 12. 2. 2018, č. j. OAM-215/ZA-ZA11-ZA16-2016, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o žalobě celkem částku 12 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Michaely Kasper Beňové, advokátky se sídlem Masarykova 1250/50, Lysá nad Labem.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 2. 2018, č. j. OAM-215/ZA-ZA11-ZA16-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo o žádosti žalobkyně ze dne 27. 2. 2016 o udělení mezinárodní ochrany v České republice rozhodnuto tak, že mezinárodní ochrana podle

§ 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se jí neuděluje.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) zamítl rozsudkem ze dne 27. 9. 2018, č. j. 63 Az 11/2018 – 67 (dále jen „napadený rozsudek“).

[3] Krajský soud předně konstatoval, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů nebo nesrozumitelnost, ani netrpí jinou vadou; dospěl totiž k závěru, že žalovaný shromáždil dostatečné množství podkladů z věrohodných zdrojů a řádně zjistil skutkový stav věci, přičemž rovněž vysvětlil, proč mezi podklady rozhodnutí nezařadil materiály předložené žalobkyní.

[4] Reflektoval skutečnost, že žalobkyně přicestovala do České republiky na základě víza získaného za pomoci uvedení řady nepravdivých údajů a doložení víceméně padělaných dokumentů na zastupitelském úřadu. Byl si však vědom toho, že osoba skutečně prchající před pronásledováním ve své vlasti může k jejímu opuštění využít padělaných dokladů, pokud by jinak nemohla z důvodu činnosti orgánů země jejího původu odjezdu do zahraničí dosáhnout; o takovou situaci se ovšem v případě žalobkyně nejedná, neboť jediné nepravdivé informace a dokumenty doložila pouze ve vztahu k zastupitelskému úřadu a následně na území České republiky vůči cizinecké policii na letišti v Praze, kde mohla okamžitě projevit svůj úmysl žádat o mezinárodní ochranu. Žalobkyně však prošla až na území České republiky a o mezinárodní ochranu požádala teprve později v Přijímacím středisku Zastávka u Brna, navíc z vlastního rozhodnutí neinformovala cizineckou policii bezprostředně po zahájení řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom, že uvedla nepravdivé informace pro potřeby udělení turistického víza. Dle krajského soudu se stěží lze domnívat, že by žalobkyně uvedené skutečnosti správnímu orgánu sdělila, nebyla-li by na ně výslovně tázána při současném předložení příslušných dokumentů, což značně snižuje její věrohodnost i ve vztahu k dalším tvrzením stran skutečných důvodů odchodu z vlasti, příjezdu do České republiky a žádosti o mezinárodní ochranu. Dále souhlasil se závěrem žalovaného, že nelze zcela vyloučit, že žalobkyně je příslušnicí církve „Ospravedlnění na základě víry“ („*Yin xin Cheng Yi*“), ovšem ztotožnil se s tím, že žalobkyně nebyla v zemi původu z důvodu příslušnosti ke konkrétní náboženské skupině nikdy vystavena pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně zkoumání odůvodněnosti strachu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, dle níž je nutno aplikovat test „přiměřené pravděpodobnosti“. Krajský soud po zhodnocení výpovědí žalobkyně a podkladů napadeného rozhodnutí přitakal žalovanému, že žalobkyni objektivně nikdo nebránil v její víře, nedošlo u ní k žádnému ohrožení či porušení svobody jejího vyznání, ale ani k ohrožení jejího zdraví, života, osobní svobody či jiných jejích základních lidských práv, a nebyla tedy v zemi původu pronásledována ve smyslu zákona o azylu. Současně neuvedla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že se tak stane v případě jejího návratu do vlasti. Žalovaný zcela příléhavě poznamenal, že žalobkyně opakovaně hovořila o tom, že ji hledali policisté a snažili se ji zatknout nebo zadržet, ale přesto kromě změny bydliště, a to většinou jen v rámci jednoho města, nedělala vlastně žádná jiná speciální opatření, nikdy za dobu svého pobytu ve vlasti nebyla ze strany policie či jiných složek nalezena či dokonce zadržena. Co se týče problému žalobkyně s otcem, který dle jejího

vyjádření s její vírou nesouhlasil a donutil ji odejít z domu, krajský soud uvedl, že aby bylo možné shledat azylově relevantní pronásledování, je nutné, aby původcem jednání vůči konkrétnímu žadateli o mezinárodní ochranu byly státní orgány či bezpečnostní složky země jeho původu, nikoli soukromé osoby; rovněž co do intenzity jednání otce žalobkyně vůči její osobě rozhodně nelze hovořit o závažném porušení jejích základních lidských práv. Konstatoval též, že žalobkyně mohla k řešení své situace s policií využít možnosti přesídlit do jiné oblasti či provincie v rámci Číny, neboť veškeré pátrání policie po ní se dle jejího tvrzení vztahovalo pouze na území jedné provincie. Žalobkyně cestovala za účelem vyřízení víza a samotného odletu ze země do Pekingu, kde se jí podle její výpovědi nic nestalo; logická je proto úvaha žalovaného, že pokud by se žalobkyně skutečně obávala možného zatčení ze strany čínských státních orgánů, je s podivem, že si k tomu vybrala pekingské mezinárodní letiště, které je nepochybně jedním z nejlépe střežených a kontrolovaných míst. Dle krajského soudu žalobkyní uvedená tvrzení o nemožnosti řešit problémy v rámci její vlasti vykazují minimálně znaky značného nadhodnocení jí tvrzených potíží za účelem gradace svého azylového příběhu s cílem dosáhnout pozitivního rozhodnutí ve věci její žádosti o udělení mezinárodní ochrany; pokud by totiž čínské orgány skutečně a reálně pronásledovaly žalobkyni kvůli její víře či o ni měly sebemenší zájem, měly po dobu jejího života ve vlasti bezesporu dostatek času, prostoru a právních i mimoprávních prostředků, které by pro to mohly účinně využít, a to nejpozději při vycestování žalobkyně z vlasti. Ztotožnil se též se závěrem žalovaného, že s ohledem na informace o zemi původu nepopírá, že Čínu jistě obecně nelze označit za zemi s vyspělou demokracií či vysokým stupněm dodržování lidských práv, nicméně ovšem toto obecné konstatování pro udělení azylu rozhodně nestačí. Přisvědčil též posouzení žalovaného, že neexistují žádné rodinné, sociální, ekonomické či zdravotní důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

[5] Krajský soud aproboval též závěr o nenaplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by jí mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu pak lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat; žalobkyně však nebyla ze strany státních orgánů a bezpečnostních složek kontaktována, natož zadržena či vězněna, a ani v současnosti v zemi původu není trestně stíhána a nestala se terčem jakéhokoliv jiného negativního jednání čínských státních orgánů či bezpečnostních složek. Za nepodloženou a čistě hypotetickou spekulaci považoval krajský soud tvrzené obavy ze zatčení z důvodu, že se do země nevrátila ve stanovené lhůtě, stejně jako že by se čínské státní orgány mohly dozvědět, proč ze země vycestovala. Ze shromážděných informací nelze dovodit, že by po svém návratu do vlasti měla být zadržena a postižena za podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice z náboženských důvodů. K jejím obavám v souvislosti s medializací případu krajský soud zdůraznil, že nebylo prokázáno, že by měl žalovaný s touto záležitostí cokoli společného; ten zcela přiléhavě poukázal na to, že to byli naopak zástupci žadatelů o azyl z Číny, kteří komunikovali s médii o svém případu.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

Kasační stížnost

[6] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, ve které navrhla jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Přijatelnost kasační stížnosti dovozuje z toho, že krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně posouzení věrohodnosti její výpovědi, nesprávně aplikoval test přiměřené pravděpodobnosti a taktéž zásadu „v pochybnostech ve prospěch žadatele“, v důsledku čehož hrubě pochybil při výkladu relevantních ustanovení zákona o azylu. Tato zásadní pochybení, která vedla k nesprávnému posouzení skutečných důvodů podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a důvodnosti jejích obav z návratu do vlasti, pak měla negativní dopad do jejího hmotněprávního postavení; to však má obzvlášť závažné důsledky spočívající v potenciálním zásahu do jejích nejzákladnějších lidských práv, jako jsou právo na život nebo právo nebýt mučen či podroben jiným formám špatného zacházení. Argumentuje pak též přesahem vlastních zájmů s ohledem na několik desítek případů obdobných žadatelů z Čínské lidové republiky, kteří uplatňují v České republice azyl z důvodu tvrzeného náboženského pronásledování.

[7] Stěžovatelka namítá nesprávné posouzení svého odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu náboženského vyznání, když jej krajský soud nepovažoval za skutečný a prokázaný důvod podle zákona o azylu. Poukazuje na to, že pronásledováním se dle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 rozumí rovněž jednání, které svou povahou je natolik dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv. Vysvětluje, že se obávala vlastního zatčení, když nepodepsala prohlášení, že není věřící, v důsledku čehož pak byla na podzim roku 2014 vyloučena ze školy; na podzim roku 2015 se od otce dozvěděla, že ji doma hledala policie, přičemž se tak stalo během roku 2015 třikrát; v listopadu 2015 byla na návštěvě u spoluvěřící, když do bytu přišla policie a byt byl prohledán, stěžovatelka se však schovala; její věřící matka pak byla v roce 2012 zatčena a poslána na 6 měsíců na nucené práce, taktéž jedna starší spoluvěřící, u které stěžovatelka bydlela, byla zatčena. Tato tvrzení krajský soud nezpochybnil, v odůvodnění svého rozhodnutí je však vůbec nezmiňuje. Jednání policie podle názoru stěžovatelky zcela jasně odpovídá definici pronásledování podle zákona o azylu; i kdyby však nebylo shledáno v takovém jednání pronásledování jako takové, považuje stěžovatelka za jasně prokázané, že takovéto jednání policie u ní skutečně vzbudilo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství a praktikování náboženské víry. Krajský soud se s otázkou pronásledování v odůvodnění napadeného rozsudku vypořádal zcela nedostatečně, když pouze uvedl důvody, proč popisované jednání policie nepovažuje za natolik závažné, aby jej bylo možno kvalifikovat jako pronásledování nebo alespoň jednání způsobilé vyvolat odůvodněný strach z pronásledování. Pro krajský soud byla rozhodujícím kritériem skutečnost, zda došlo, či nedošlo k zadržení stěžovatelky v souvislosti s projevováním její náboženské víry. Lze však mít za jasně prokázané, že policejní orgány se dlouhodobě pokoušely stěžovatelku zadržet a ta se tomu všemi způsoby vyhýbala; pokud byla v této činnosti úspěšná, nelze z toho usuzovat, že neměla důvod mít odůvodněný strach ze zatčení. Krajský soud taktéž nesprávně posoudil možnost využít vnitřního přesídlení v rámci Číny; žádná z použitých zpráv o poměrech v zemi jejího původu neuvádí to, že by v některé části Čínské lidové republiky nedocházelo k náboženskému pronásledování, naopak tyto informace dokladují,

že k tomuto pronásledování dochází na celém území. Úvahy krajského soudu v tomto směru jsou tedy naprostou spekulací a nemají oporu v provedeném dokazování. Přestože se pro přiznání postavení uprchlíka obecně vyžaduje, aby žadatel měl odůvodněný strach z toho, že on osobně bude vystaven pronásledování, posouzení existence oprávněnosti obav žadatele není nezbytně nutné činit na základě jeho vlastních zkušeností, ale kupříkladu na základě zkušeností osob v podobném postavení, tedy v tomto případě jiných příslušníků domácích církví; to potvrzuje i příručka UNHCR či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70.

[8] Dále stěžovatelka vytýká krajskému soudu, že závěry ohledně jejího přicestování v rámci skupiny souvěrců, jež měla být pečlivě organizována ze strany třetích osob, které za úplatu zajistily jak vydání víz, tak hromadný příjezd do České republiky, neplynou z žádného listinného důkazu; žalovaný tedy vycházel ze skutečnosti, která nemá oporu ve spise, čímž pouze vytvářel teoretické koncepce její nevěrohodnosti a krajský soud se s těmito zcela spekulativními závěry žalovaného nikterak nevypořádal. Dále se stěžovatelka domnívá, že k posouzení otázky bezpečnosti návratu neúspěšných žadatelů o azyl do Čínské lidové republiky si žalovaný neopatřil žádné relevantní informace. Poukazuje na to, že součástí spisu je vyjádření Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 17. 6. 2015, které bylo původně zařazeno mezi podklady pro vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný jej však nakonec neuvedl mezi podklady pro rozhodnutí z důvodu jeho zastaralosti; dle něj přitom lze očekávat, že někteří neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu budou po návratu omezováni na svých právech. Dle stěžovatelky je přitom s podivem, že si žalovaný neobstaral aktuálnější vyjádření Ministerstva zahraničních věcí, pakliže jí předložené nepovažoval za aktuální; tento postup přitom ve své zprávě kritizuje i veřejný ochránce práv.

[9] V žalobě stěžovatelka navrhovala provedení důkazu rozhodnutími o azylu v obdobných věcech, ve kterých byl žadatelům azyl udělen; upozorňuje, že platí povinnost rozhodovat v obdobných případech obdobně a ve stejných stejně, přičemž nelze přehlédnout, že případy jednotlivých žadatelů z Číny vykazují určité společné znaky, které ve svých rozhodnutích vyzdvihuje i samotný žalovaný a vyvozuje z nich (spekulativní a nepodložené) závěry o organizovaném příchodu skupiny čínských křesťanů do České republiky. Několika žadatelům z této skupiny byla udělena mezinárodní ochrana ve formě azylu, odůvodnění těchto pozitivních rozhodnutí však obsahuje zcela totožné pasáže, které se objevují i v negativních rozhodnutích a které se týkají zejména okolností vycestování ze země a požádání o mezinárodní ochranu v Zastávce u Brna. Stěžovatelka se prostřednictvím těchto důkazů snažila demonstrovat, že určité skutečnosti, které v jejím případě žalovaný v odůvodnění rozhodnutí vyzdvihuje na podporu svého závěru o její nevěrohodnosti či neexistenci odůvodněného strachu z pronásledování, byly dány i v případě žadatele, kterému byl udělen azyl; z toho je zřejmé, že tyto skutečnosti nemohly být rozhodné pro posouzení podmínek pro udělení azylu. Za situace, kdy jsou rozhodnutí žalovaného o udělení azylu některým čínským křesťanům a neudělení azylu jiným postavena z velké míry na zcela totožných argumentech (odůvodnění jednotlivých rozhodnutí obsahují několik stránek stejných pasáží textu), aniž by bylo zřejmé, jakou roli tyto argumenty vlastně hrály při formulování závěru o udělení či neudělení mezinárodní ochrany, bylo dle stěžovatelky zcela na místě, aby se krajský soud zabýval i otázkou, zda rozhodnutí žalovaného v případě stěžovatelky není výsledkem svévolného postupu;

zamítnutím předmětného důkazního návrhu tak krajský soud porušil zásadu jejího legitimního očekávání. I v rámci této námitky stěžovatelka podpůrně odkázala na zprávu veřejného ochránce práv.

[10] Další ze zásadních otázek, s kterou se krajský soud i žalovaný zcela nedostatečně a nesprávně vypořádali, je posouzení věrohodnosti tvrzení stěžovatelky ohledně důvodu jejího vycestování z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud i žalovaný ve svém rozhodnutí v souvislosti s hodnocením věrohodnosti poukazují na to, že stěžovatelka uvedla nepravdivé informace při podání žádosti o vízum, přičemž následně o této skutečnosti neinformovala správní orgány při první možné příležitosti. Pokud jde o skutečnost, že při podání žádosti o vízum uvedla některé nepravdivé informace, resp. předložila nepravé dokumenty, stěžovatelka tuto skutečnost nepopírá; je však přesvědčena o tom, že z toho nelze dovozovat její nevěrohodnost, neboť okolnosti vyřízení víza nejsou relevantní ve vztahu k posouzení důvodnosti její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je zcela logické, že nemohla v žádosti o vízum uvést pravý důvod návštěvy České republiky, tedy podání žádosti o mezinárodní ochranu, neboť vízum by jí v takovém případě nebylo uděleno. Sama by tím totiž deklarovala, že nemá v úmyslu vrátit se do země původu před skončením platnosti víza, což je v souladu s vízovým kodexem důvod pro zamítnutí žádosti. Jestliže krajský soud poukazoval na to, že stěžovatelka měla možnost požádat o mezinárodní ochranu hned po svém příletu na letišti, uvádí, že v praxi je přijímací středisko v prostorách Letiště Václava Havla v Praze primárně určeno pro takové žadatele o mezinárodní ochranu, kteří na území České republiky přicestují bez platného cestovního dokladu či pobytového oprávnění ke vstupu a pobytu na území; v případě žadatele s platným vízem a cestovním pasem je zařízením příslušným k přijetí žádosti o mezinárodní ochranu zařízení v Zastávce u Brna. Stěžovatelka je tedy přesvědčena, že ani skutečnost, že o mezinárodní ochranu nepožádala přímo na letišti, nemůže mít negativní dopady na hodnocení její věrohodnosti; to ostatně opět potvrzuje i zpráva veřejného ochránce práv.

Vyjádření žalovaného

[11] Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a účelovou. Je toho názoru, že svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu § 104a s. ř. s., pročež je na místě kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost. Domnívá se, že závěrům krajského soudu nelze nic vytknout. Zdůrazňuje, že stěžovatelka osobně žádným potížím vystavena nebyla a její komplikace tak neshledal azylově relevantními, a to především z hlediska nedostatku potřebné kvality i kvantity tvrzeného pronásledování. K možnosti využití vnitřního přesídlení sděluje, že veškeré pátrání policie po stěžovatelce se vztahovalo pouze na území jedné provincie; ona sama svojí výpovědí v kombinaci s vylíčením bezproblémového cestování mimo svoji provincii za účelem získání víza závěr o možném řešení své situace vnitřním přesídlením podpořila. Krajský soud se pak dle žalovaného řádně vypořádal též s námitkami odůvodněného strachu z pronásledování, obavy z návratu do vlasti či vady řízení spočívající v tom, že vycházel ze skutečnosti nemající oporu ve spise. Co se týče námitky ohledně nedostatku individuálního posouzení její žádosti, uvádí, že posouzení případu učinil přísně individuálně; její správnost pak umocnil i tím, že ji podrobil komparaci s členy organizované skupiny čínských turistů, kteří v určitém období s obdobnými příběhy a organizováni stejným způsobem třetími osobami do České republiky přicestovali a v tomto období o mezinárodní ochranu požádali.

Skutečnost, že se u některých čínských žadatelů obdobné prvky (např. bezproblémové vycestování přes pekingské letiště) staly podporou zamítavého rozhodnutí, sama o sobě neznamená, že by u jiných čínských žadatelů přes jejich existenci nemohlo dojít k pozitivnímu rozhodnutí ve věci. Podstatným totiž v daném správním řízení je skutečnost, že správní orgán i přes značné nevěrohodnosti a rozpory ve výpovědích žadatelů byl nucen shledat azylově relevantní důvody pro udělení, protože nebyl schopen azylový příběh vyvrátit, a musel se tak řídit zásadou *in dubio pro reo*. To však není případ stěžovatelky, neboť tam důvody azylově relevantní neshledal. Žalovaný závěrem opakuje, že zpráva veřejného ochránce práv je v daném případě irelevantní.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

III. a) Procesní otázky

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[13] Před přistoupením k meritu věci, tj. posouzení důvodnosti kasační stížnosti, se Nejvyšší správní soud musel nejdříve zabývat otázkou její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[14] Kasační stížnost je přijatelná.

[15] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna v tomto usnesení citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení rovněž uvedl, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti, stanovených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž též uvést, v čem stěžovatel spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti - v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

[16] V tomtéž usnesení poskytl Nejvyšší správní soud typový výčet situací, kdy bude podmínka podstatného přesahu významu kasační stížnosti nad vlastními zájmy stěžovatele zpravidla splněna. „*O přijatelnou kasační stížnost se může zpravidla, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, což znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se pak v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*“

[17] Kasační stížnost tedy může být přijatelná mimo jiné v případě zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Tak tomu je i v právě projednávané věci, neboť jak bude rozebráno níže, posouzení nedůvěryhodnosti její osoby a odůvodněnosti jejího strachu z pronásledování z důvodu náboženství bylo takovými zásadními pochybeními krajského soudu stiženo. K obdobnému závěru ostatně dospěl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 – 77.

[18] Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Stěžovatelka přitom uplatnila kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., fakticky však svou stížní argumentací směřovala pouze do důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[19] Jestliže žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud nijak nepřihlížel ke zprávě veřejného ochránce práv, obecně se lze ztotožnit s jeho východiskem, že podle § 1 odst. 9 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, se působnost ochránce nevztahuje mimo jiné na soudy, s výjimkou správy státního zastupitelství a státní správy soudů. Žalovaný má tedy pravdu, že veřejný ochránce práv nemůže ve vztahu k rozhodovací činnosti soudů uplatňovat svou působnost. To však nic nemění na tom, že Nejvyšší správní soud může zprávy a stanoviska veřejného ochránce práv zohlednit, což činí zcela běžně (viz např. rozsudky ze dne 23. 1. 2008, č. j. 2 Afs 107/2007 - 168, č. 1545/2008 Sb. NSS, ze dne 30. 11. 2015, č. j. 6 As 213/2015 - 14, č. 3371/2016 Sb. NSS, bod 10, a další). Nejvyšší správní soud ovšem není závěry těchto

pokračování

zpráv nijak vázán, stejně jako není vázán např. závěry zpráv Ministerstva vnitra Velké Británie, které jsou součástí správního spisu, a jejichž zohlednění se dovolával sám žalovaný v řízení o žalobě. V nyní posuzovaném případě nicméně krajský soud ze zprávy veřejného ochránce práv nijak nevycházel, jejím obsahem nedokazoval a ani stěžovatelka v kasační stížnosti nevychází ze žádných skutkových tvrzení, která by v ní byla obsažena, byť hojně odkazuje na její právní argumentaci.

III. b) Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství

[20] Stěžovatelka namítala, že u ní byl dán odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu; ke shledání odůvodněného strachu z pronásledování přitom dle ní není nutné, aby byla již ona sama v minulosti vystavena konkrétním aktům pronásledování, nýbrž dostačuje, pokud by bylo prokázáno, že jí pronásledování hrozilo z důvodu členství v církvi „Ospravedlnění na základě víry" („*Yin xin Cheng Yi*"). S tímto východiskem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[21] Skutečně nebylo prokázáno, že by sama stěžovatelka byla vystavena jednání, které by bylo možno označit za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, dle nějž „*pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*" Ve správním řízení uváděla, že nepodepsala prohlášení, že není věřící, v důsledku čehož byla na podzim roku 2014 vyloučena ze školy; na podzim roku 2015 se od otce dozvěděla, že ji doma hledala policie, přičemž se tak stalo během roku 2015 třikrát; v listopadu 2015 byla na návštěvě u spoluvěřící, když do bytu přišla policie a byt byl prohledán, stěžovatelka se však schovala; její věřící matka pak byla v roce 2012 zatčena a poslána na 6 měsíců na nucené práce, taktéž jedna starší spoluvěřící, u které stěžovatelka bydlela, byla zatčena. Lze se ztotožnit s žalovaným, že tyto okolnosti nedosahují intenzity požadované § 2 odst. 4 zákona o azylu, respektive článkem 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, kterou zákon o azylu provádí a podle níž, „*aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).*" Stěžovatelkou uváděná jednání, kterým měla být v Číně vystavena, této intenzity nedosahují, takže lze žalovanému přitakat, že v minulosti aktům pronásledování ona sama vystavena nebyla.

[22] Je ovšem třeba zdůraznit, že podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu má posuzování odůvodněných obav z pronásledování *prospektivní* povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl. Například v rozsudku ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 33, Nejvyšší správní soud připomněl, že „*řízení o mezinárodní ochraně je specifické prospektivním rozhodováním, což znamená, že se posuzuje riziko hrozící žadateli v budoucnu. Pouhá skutečnost, že tedy stěžovatel dosud nebyl násilí* (...) *podroben, neznamená, že mu takové nebezpečí nehrozí.*" V rozsudku ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018 - 47, pak uvedl, že „*přezkum udělení*

azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je postaven na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu, jedná se tedy, obdobně jako u posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany, o prospektivní rozhodování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007 - 60, či ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83). Samotné ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a odůvodněností strachu z pronásledování jako objektivním prvkem, nestanoví však podmínku faktického pronásledování v minulosti. Je zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická." Právě zmíněný standard přiměřené pravděpodobnosti budoucího pronásledování vymezil Nejvyšší správní soud zejména v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, když konstatoval, že „p*řiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu* (...) *je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn., že test ‚přiměřené pravděpodobnosti' představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech) [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tzn., že test ‚přiměřené pravděpodobnosti' představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard ‚nade vší pochybnost' v trestních věcech)], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.*"

[23] Skutečnost, že minulé pronásledování je pouze indicií pro odůvodněné obavy z pronásledování do budoucna, avšak nikoli nutnou podmínkou, plyne ostatně i z čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice, dle níž „*skutečnost, že žadatel již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.*" Prospektivnost posuzování odůvodněnosti obav z pronásledování založil na citovaném ustanovení Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 – 36, když uvedl, že „*posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je úzce spjato s dalšími kritérii, jelikož, jak Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, posouzení podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je postaveno na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu, jedná se tedy, obdobně jako u posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany, o prospektivní rozhodování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007 - 60, či ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83). Samotný § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a s odůvodněností strachu z pronásledování jako prvkem objektivním, nestanoví však podmínku faktického pronásledování v minulosti, ačkoliv předchozí pronásledování žadatele je závažným ukazatelem odůvodněnosti strachu žadatele z pronásledování (viz čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice). Z tohoto důvodu nelze vyloučit, že žadatel bude mít odůvodněný strach z pronásledování i v případech, kdy k němu v minulosti nedocházelo (obdobné závěry vyplývají z čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice i pro skutečné nebezpečí vážné újmy jakožto nezbytné podmínky pro udělení doplňkové ochrany).* (...) *V rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je tedy zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že*

pokračování

tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 - 112).“

[24] Stěžovatelka trvá na tom, že v jejím případě vyplývá odůvodněný strach z pronásledování již ze samotné příslušnosti k církvi „Ospravedlnění na základě víry“, tedy z pronásledování, jakému jsou v Číně vystaveni jiní její příslušníci. Již ve správním řízení ostatně uvedla, že jediným důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu je náboženské pronásledování, neboť její matka byla pro víru zatčena a poslána na nucené práce, její kamarádka pak byla taktéž pronásledována a sama stěžovatelka se *„začala cítit jako ona, protože jsou obě věřící“*; byla si navíc vědoma, že *„v Číně nejsou povoleny žádné domácí církve, ačkoliv de iure je v Číně garantována náboženská svoboda. Ani náboženské vyznání není povoleno a je potlačováno“*. Žalovaný k tomu ovšem na straně 15 napadeného rozhodnutí uvedl, že *„nezpochybňuje obecnou problematickou situaci křesťanských náboženských menšin a jejich věřících v Číně, a i z tohoto důvodu nebylo nutné předložené další obecné materiály od právní zástupkyně překládat a zařadit je mezi další podklady pro rozhodnutí. Rovněž však nemůže správní orgán pominout skutečnost, že v rámci správního řízení o konkrétní žádosti o mezinárodní ochranu se neposuzuje obecná situace konkrétních menšin a jejich postavení v zemi původu žadatelky, ale je nutné shledat individuální pronásledování její osoby ve smyslu konkrétních ustanovení zákona o azylu.“* K tomu na straně 21 uvedl, že stěžovatelka *„nikdy nebyla ze strany čínských státních orgánů či bezpečnostních složek byť jen kontaktována, natož zadržena či dokonce opakovaně zadržována či vězněna, nebyla ve své vlasti během života, a není tam ani v současnosti, trestně stíhána a nestala se terčem jakéhokoliv negativního jednání čínských státních orgánů či bezpečnostních složek vůči své osobě, tím méně pak z důvodu náboženského přesvědčení* (...) *žadatelce objektivně nikdo nebránil v její víře, respektive v jejím vyznávání, nedošlo u ní k žádnému ohrožení či porušení svobody jejího vyznání, ale ani k ohrožení jejího zdraví, života, osobní svobody či jiných základních lidských práv. Nebyla tedy v zemi své státní příslušnosti pronásledována ve smyslu zákona o azylu.“* Podobně ani krajský soud nezpochybnil, že stěžovatelka je příslušníkem předmětné křesťanské církve, když uvedl, že *„nelze zcela vyloučit, že žalobkyně je příslušnicí označené církve“*, ovšem stejně jako žalovaný uzavřel, že *„žalobkyně nebyla v zemi původu z důvodu příslušnosti ke konkrétní náboženské skupině nikdy vystavena pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu“*.

[25] Takový přístup žalovaného a krajského soudu však podle názoru Nejvyššího správního soudu absolutizuje požadavek minulého pronásledování konkrétního žadatele o mezinárodní ochranu. Žalovaný se navíc nijak nevypořádal s otázkou, zda sama příslušnost k církvi „Ospravedlnění na základě víry“ nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování; byť jistě mohl konstatovat, že tomu tak není, nebo mohl dospět k závěru, že stěžovatelka je nedůvěryhodná v samotné otázce své příslušnosti k této církvi. Ke skutečnosti, zda je stěžovatelka příslušnicí jí tvrzené náboženské menšiny v Číně, však na straně 20 napadeného rozhodnutí poměrně neurčitě uvedl, že *„nelze zcela vyloučit, že výše jmenovaná je příslušnicí církve Yin xin Cheng Yi, neboť její výpovědi stran uvedené církve alespoň v základních obrysech odpovídají informacím, které by řadový příslušník církve i s ohledem na jeho vzdělání, věk a sociální původ mohl mít, její výpovědi v tomto směru byly konzistentní, vnitřně ani ve vzájemném vztahu nerozporné, a bez ohledu na skutečnost, že se správním orgánu nepodařilo získat konkrétní a objektivně ověřitelné informace o tomto*

konkrétním náboženském hnutí, považuje správní orgán vyjádření žadatelky v tomto bodě za dostatečná." Za této situace se však žalovaný nemohl zastavit pouze u názoru, že samotná stěžovatelka nebyla v minulosti vystavena aktům, které by bylo možno kvalifikovat jako pronásledování, ale měl se podrobně zabývat otázkou, zda jí takové ústrky nehrozí právě z důvodu samotného jejího členství v církvi „Ospravedlnění na základě víry". Obzvláště když vycházel na straně 20 svého rozhodnutí ze Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 10. 8. 2016, podle níž se objevovaly zprávy, že *„státní orgány fyzicky týraly, zadržovaly, zatýkaly, mučily, odsuzovaly k trestům odnětí svobody nebo šikanovaly stoupence zaregistrovaných i nezaregistrovaných náboženských skupin za aktivity související s jejich náboženskou vírou a provozováním jejich náboženských praktik.*"

[26] Žalovaný však v napadeném rozhodnutí nijak nevyřešil rozhodující otázku, jaké konkrétní nebezpečí hrozí členům církve „Ospravedlnění na základě víry" z důvodu příslušnosti k ní či z důvodu účasti na jejích náboženských obřadech, pokud by je čínské státní orgány odhalily. S touto otázkou se nevypořádal ani ve vztahu k celé Čínské lidové republice, tím méně ve vztahu k situaci v provincii Shanxi, odkud pochází stěžovatelka. Na takové posouzení žalovaný výslovně rezignoval, když na straně 23 napadeného rozhodnutí uvedl, že *„správní orgán zajímá vždy pouze a jen skutečnost, zda v individuálním případě konkrétního žadatele došlo během jeho pobytu ve vlasti, nebo by s vysokou pravděpodobností mohlo dojít při jeho návratu do vlasti, k závažnému porušení jeho lidských práv* (...)." Obdobně krajský soud v bodě 24 napadeného rozsudku konstatoval, že *„souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobkyni objektivně nikdo nebránil v její víře, resp. jejím vyznání, nedošlo u ní k žádnému ohrožení či porušení svobody jejího vyznání*" a v bodě 29 doplnil, že *„poukazovala-li na zadržování členů křesťanských církví v Číně, či zmínila jednotlivé incidenty a zadržení jiných jejích souvěrců, o nichž se dovídala nebo dočítala z nejrůznějších zdrojů, souhlasí soud s poukazem žalovaného na to, že ona sama se terčem jakéhokoli podobného jednání ze strany čínských orgánů nikdy nestala*".

[27] Danému právnímu posouzení je však třeba vytknout, že jednak dává takřka výlučný důraz na pronásledování utrpěné v minulosti; navíc ve vztahu k budoucnosti požaduje „vysokou pravděpodobnost" závažného porušení lidských práv, což je v rozporu se standardem „přiměřené pravděpodobnosti" budoucího pronásledování vymezeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82; a konečně se nijak nezabývá hrozbou pronásledování z důvodu samotné příslušnosti k dané církvi. Na tuto hrozbu žalovaný zareagoval na straně 22 napadeného rozhodnutí tím, že stěžovatelka *„dle jeho názoru mohla k řešení své situace využít možnosti vnitřního přesídlení v rámci celé Číny. Žadatelka sama tuto možnost sice vyloučila s tím, že její situace by byla všude stejná, neboť útlak je v celé zemi stejný a k perzekuci dochází všude, správní orgán je však toho názoru, že žadatelka rozhodně mohla k řešení své situace s policií využít možnosti přesídlit se do jiné oblasti či provincie v rámci Číny.*" Krajský soud pak tento názor aproboval, když uvedl, že *„žalobkyně mohla k řešení své situace s policií využít možnosti přesídlit do jiné oblasti či provincie v rámci Číny, kteryžto názor podporuje zejména skutečnost, že veškeré pátrání policie po žalobkyni se dle jejího tvrzení vztahovalo pouze na území jedné provincie. Nelze se reálně domnívat, že by žalobkyně nemohla přesídlit do jiné oblasti či provincie, aby vyřešila své problémy, než aby zvolila natolik radikální řešení, jakým je bezesporu opuštění vlasti.*"

[28] Takovou úvahu je nutno označit za zkratkovitou. Možnost vnitřního přesídlení je upravena v § 2 odst. 7 zákona o azylu, dle nějž *„pronásledováním nebo vážnou újmou není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou.“*

[29] Svou výše citovanou úvahou, byť velmi nekonkrétní, o možnosti vnitřního přesídlení stěžovatelky jako by žalovaný (a následně též krajský soud) implicitně přijal výchozí předpoklad aplikace § 2 odst. 7 zákona o azylu, tedy že *„se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má“*. To je však v rozporu s celým zbytkem odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž žalovaný vycházel z toho, že stěžovatelka žádné obavy z pronásledování nebo vážné újmy v místě svého bydliště neměla. V citované pasáži naopak implicitně připouští, že takové obavy měla, ale mohla se jim vyhnout právě vnitřním přesídlením. Tento logický rozpor žalovaný nijak nevysvětlil. Stejně tak neozřejmil ani to, ve kterých provinciích by hrozba pronásledování byla menší než ve stěžovatelčině domovské provincii, a z čeho dovodil, že by tato hrozba byla v různých provinciích různá, když vychází z politiky vlády pro celou Čínskou lidovou republiku, která je vymáhána státními orgány.

[30] Navíc je jeho přístup k samotné hrozbě pronásledování rozporný s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ten konkrétně v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb., připomněl, že ze samotné definice uprchlíka plyne, že *„žadatel o mezinárodní ochranu pro účely § 12 písm. b) zákona o azylu nemusí dokazovat, že je ve větším ohrožení než kdokoli jiný v jeho azylově relevantní skupině, pokud je tato skupina jako celek terčem pronásledování. Tento závěr vyplývá z definice uprchlíka, která požaduje pouze existenci ‚odůvodněného strachu‘ z pronásledování, a je v souladu i s judikaturou zahraničních soudů.“* Žalovaný tedy měl povinnost vyjít z dostupných informací o zemi původu, které musejí být *„v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71). Na jejich podkladě se měl důkladně vypořádat i s možností, zda pronásledování všech členů církve, k níž podle závěrů samotného žalovaného stěžovatelka pravděpodobně patří, nedosahuje v Číně, a konkrétně v provincii Shanxi, takové intenzity, že už samotné členství v této církvi vyvolává v zemi jejího původu odůvodněné obavy z pronásledování, přestože sama ještě žádným jasným aktům pronásledování vystavena nebyla. Nejvyšší správní soud netvrdí, že tomu tak je, nicméně bylo povinností žalovaného se i s touto možností vypořádat. Jestliže žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkazoval na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Y. L. proti Švýcarsku*, pak je třeba připomenout, že jde pouze o rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti a že odkazovaný bod 24 tohoto rozhodnutí není ani názorem samotného soudu, nýbrž pouze rekapitulací vyjádření švýcarské vlády k tomu, zda byla stěžovatelka v daném případě ohrožena špatným zacházením ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[31] Posouzení této klíčové námitky lze tedy uzavřít konstatováním, že se žalovaný měl nejprve jednoznačně vyjádřit k otázce, zda stěžovatelku pokládá za příslušnici dané církve; poté se neměl zastavit ve svých úvahách pouze na jednoduchém závěru, že ona sama v minulosti nebyla vystavena konkrétnímu aktu pronásledování, nýbrž měl zvážit i možnost, zda již z důvodu svého členství v této církvi nebylo „přiměřeně pravděpodobné", že takovému pronásledování vystavena bude. Samotná skutečnost, že by se takovému pronásledování mohl člen této církve vyhnout tím, že se mu pomocí tajných obřadů podaří příslušnost k církvi utajit před státními orgány země původu, pak pohledem judikatury Soudního dvora EU [konkrétně rozsudku velkého senátu ve spojených věcech C-71/11 a C-99/11, *Spolková republika Německo proti Y a Z* ze dne 5. 9. 2012, či rozsudku ve spojených věcech *Minister voor Immigratie en Asiel proti X (C 199/12), Y (C 200/12), a Z proti Minister voor Immigratie en Asiel (C 201/12)* ze dne 7. 11. 2013] nedostačuje k závěru, že oprávněný strach z pronásledování neměl. Kasační námitka je důvodná.

III. c) Nevěrohodnost stěžovatelky

[32] Další kasační námitka se týká věrohodnosti stěžovatelky; ohledně jejího posouzení je třeba stěžovatelce přisvědčit, že jak krajský soud, tak předtím žalovaný, ji vyhodnotili vnitřně rozporným způsobem. Žalovaný na několika místech napadeného rozhodnutí vyjadřoval určité pochybnosti o stěžovatelčině azylovém příběhu, nedovodil z nich však její nevěrohodnost. Tu seznal výhradně z toho, že v žádosti o turistické vízum do České republiky uvedla nepravdivé informace, které se týkaly jejího zaměstnání, tamní finanční situace, adresy trvalého pobytu či jejího rodinného stavu a situace; jednala tak přitom nejprve vůči českému zastupitelskému úřadu v Pekingu a poté již na území České republiky ještě vůči cizinecké policii na Letišti Václava Havla Praha, přičemž na jejich nepravdivost ji upozornil až žalovaný v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany. Podle žalovaného takový postoj *„značně snižuje její věrohodnost i ve vztahu k jeho dalším tvrzením stran skutečných důvodů odchodu z vlasti, příchodu do ČR a požádání zde o mezinárodní ochranu."* Tento stěžovatelčin přístup zkritizoval v bodě 21 i krajský soud, když zcela shodně s žalovaným v napadeném rozsudku uvedl, že *„tato okolnost značně snižuje její věrohodnost i ve vztahu k dalším tvrzením stran skutečných důvodů odchodu z vlasti, příjezdu do České republiky a žádosti o mezinárodní ochranu v České republice."*

[33] Takové posouzení je však v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu; ten se věrohodností žadatelů o mezinárodní ochranu, jež je nyní upravena také v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, zabýval např. v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, dle nějž *„žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení."* Žalovaný by tedy mohl označit za nevěrohodná jednotlivá stěžovatelčina tvrzení či by ji mohl označit za celkově nevěrohodnou, to však pouze z důvodu její nevěrohodnosti v relevantních aspektech její žádosti o mezinárodní ochranu.

Nevěrohodnost stěžovatelky by bylo možno založit na otázce její deklarované příslušnosti k církvi či na okolnostech incidentů, které údajně vedly k jejímu odchodu ze země původu. Z ničeho však neplyne, že by ji bylo možno označit za nevěrohodnou pouze na základě uvádění nepravdivých skutečností v souvislosti se snahou vycestovat ze země původu. Takový závěr by bylo možno postavit leda na značně zkratkovité úvaze, že kdo lže jednou, lže vždycky. Taková úvaha však zcela odhlíží od kontextu prvého uvádění nepravdivých údajů.

[34] Stěžovatelce je totiž možno přitakat, že je pochopitelné, pokud v žádosti o vízum neuváděla takové údaje, které by vedly k jejímu zamítnutí, a tedy k nevycestování ze země původu. Je i akceptovatelné, že stejně postupovala, dokud nebyla fakticky i právně na území České republiky. Její nevěrohodnost tedy nelze založit ani jen na tom, že nepravdivé údaje obsažené v žádosti o turistické vízum zopakovala i při příletu do Prahy. Její nevěrohodnost by bylo možno založit teprve na tom, pokud by si navzájem odporovala její vyjádření v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebo by byla v rozporu se skutečnostmi o zemi původu zjištěnými v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany.

[35] Stejně tak nelze její nevěrohodnost založit na tom, že jí trvalo několik dní, než docestovala z Prahy do zařízení žalovaného v Zastávce u Brna. Časová prodleva mezi vstupem na území České republiky a podáním žádosti o azyl může být jistě indicií pro zjištění, zda cizinec ve skutečnosti nepřicestoval z azylově irelevantních důvodů a o mezinárodní ochranu nepožádal až v situaci, kdy v ní vidí poslední možnost pro legalizaci svého pobytu. Plyne to např. z právní věty rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, dle nějž *„přestože stěžovatel zřejmě byl v zemi původu pronásledován z azylově relevantních důvodů, nemohl mu být azyl udělen za situace, kdy o azyl požádal až po čtyřech letech nelegálního pobytu v České republice, nadto z důvodů odlišných, které jej z ochrany formou azylu diskvalifikovaly (zde hrozícího správního vyhoštění). O azyl je totiž nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového.“* I z citované právní věty je však zjevné, že vliv na důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu zde měla prodleva v řádu let (ostatně ani taková prodleva sama o sobě udělení mezinárodní ochrany nevylučuje), zatímco v nyní posuzovaném případě uplynuly mezi stěžovatelčiným příletem do České republiky (dne 23. 2. 2016) a podáním žádosti o mezinárodní ochranu (dne 27. 2. 2016) pouze 4 dny, což nemusí být nepřiměřené prodlení.

III. d) Bezproblémovost a organizovanost vycestování

[36] Určitou relevanci by naopak mohl mít způsob, jakým se stěžovatelka dostala do České republiky a následně do přijímacího zařízení v Zastávce u Brna. Žalovaný ve svém rozhodnutí zdůrazňuje podezřelou bezproblémovost jejího vycestování ze země původu, organizovanost příjezdu skupiny čínských křesťanů do České republiky a jejich přesunu do Zastávky u Brna. Konkrétně na straně 17 uvedl, že *„nemůže především pominout skutečnost, že výše jmenovaná přicestovala do ČR zcela zjevně v rámci organizované skupiny dalších svých spoluobčanů, jejích údajných souvěrců, které však dle jejího vyjádření nikdy dříve neznala.“* Na straně 18 pak zdůraznil, že čínské orgány vydaly stěžovatelce bez jakýchkoli problémů cestovní pas s biometrickými údaji, a dodal, že *„žadatelka rovněž nebyla ochotna sdělit správnímu orgánu žádné podrobnosti o konkrétních osobách, které jí uvedené vízum zajistily*

a které ji rovněž nasměřovaly do přijímacího střediska Zastávka u Brna, kam bezprostředně po svém příjezdu do ČR odjela požádat o mezinárodní ochranu. (...) *V případě žadatelky i ostatních jejích údajných souvěrců, kteří dle svých slov (až na výjimky) nikdy předtím neopustili zemi svého původu, natož asijský kontinent a nekomunikovali žádným cizím jazykem vyjma čínského, je dle správního orgánu naprosto vyloučeno, aby bez vnější pomoci přicestovali do ČR a dokonce až do Zastávky u Brna.*" Na straně 18 pak uvedl, že „*rovněž skutečnost, že uvedená skupina čínských státních příslušníků, zahrnující i žadatelku, přicestovala do ČR výhradně v období od července 2015 do srpna 2016, a nikdy předtím ani poté, přestože všichni bez výjimky hovořili o dlouhodobém pronásledování jejich různých náboženských skupin a skutečnosti, že se mezi sebou před příchodem do vlasti neznali, svědčí o jasné organizovanosti příchodu jmenovaných do ČR a skutečnosti, že se nejednalo o individuální odchody konkrétních osob, které ze své vlasti měly utíkat zcela spontánně pod vlivem vnějších okolností, konkrétně z důvodu tvrzených obav kvůli svému náboženskému přesvědčení, ale o zorganizovanou akci třetích osob, o jejíž důvodech a motivech lze pouze spekulovat.*" Z těchto citací je patrné, že jejich výsledkem není jasný závěr žalovaného, nýbrž pouze určité náznaky toho, že stěžovatelčin příchod byl organizován kýmsi, kdo dokázal zajistit i vydání čínského pasu s biometrickými údaji a bezproblémové opuštění Číny přes pekingské letiště, tedy „*jedno z nejlépe střežených a kontrolovaných míst*".

[37] Pokud tím chtěl žalovaný naznačit, že by stěžovatelka mohla pro Českou republiku představovat například bezpečnostní riziko, a má v tomto směru informace, které nechce promítnout do samotného správního rozhodnutí, je třeba připomenout, že odůvodnění správního rozhodnutí musí být založeno na racionálních důvodech, nikoli na náznacích a čtení mezi řádky, neboť takové rozhodnutí je pak nutně nepřezkoumatelné. Má-li tedy žalovaný informace, například od bezpečnostních služeb, že by stěžovatelka mohla představovat bezpečnostní riziko, což by pochopitelně mělo skutečný vliv na její celkovou věrohodnost, je nutno, aby tyto své informace do rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany promítl způsobem, který neohrozí bezpečnostní zájmy České republiky a zároveň umožní soudní přezkum jeho rozhodnutí (k vyvažování těchto zájmů viz zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2009, č. j. 7 As 5/2008 - 63, č. 1951/2009 Sb. NSS). Pokud se tak nestane a odůvodnění zůstane v pasážích vyjadřujících se k údajné organizovanosti a podezřelé bezproblémovosti stěžovatelčina odchodu ze země původu v nynější podobě plné nedořečených náznaků, je třeba přisvědčit stěžovatelce, že jde pouze o ničím nepodložené domněnky nemající oporu ve správním spisu.

[38] Jediné, co má oporu ve správním spisu, je totiž fakt bezproblémového vycestování ze země původu, který ale sám o sobě nezpůsobuje nevěrohodnost stěžovatelčiny žádosti o mezinárodní ochranu. Například v rozsudku ze dne 8. 4. 2010, č. j. 1 Azs 7/2010 - 114, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*založit závěr o nevěrohodnosti celé výpovědi* (...) *čistě na pochybnostech o okolnostech vycestování ze země nelze. K tomu by bylo nutno identifikovat zásadnější nesrovnalosti ve stěžovatelově výpovědi, případně rozpory mezi jeho výpovědí a dostupnými informacemi o zemi původu atd.*" Obdobně v bodě 28 rozsudku ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, uvedl ve vztahu k bezproblémovému odchodu žadatele o mezinárodní ochranu z Demokratické republiky Kongo, že „*žalovaný považoval za podstatné, že stěžovatel setrval dva roky po útoku ve své vlasti, aniž měl jakékoliv potíže. Žalovaný dovodil, že se v zemi volně pohyboval, že si prostřednictvím státních orgánů vyřídil vízum a ze země bez problémů vycestoval. NSS souhlasí se žalovaným, že se může jednat o*

podstatný argument pro závěr o tom, že neexistuje přiměřená pravděpodobnost pronásledování žadatele o azyl ze strany státních orgánů. Státní orgán, který je příslušný k vydávání cestovních dokladů, však nemusí vždy za všech okolností disponovat i informacemi o akcích všech státních složek (ať už vládních či prezidentských) plánovaných proti určitým subjektům či seznamem tzv. ‚nepohodlných' osob. Jinými slovy, nelze bez dalšího tvrdit, že vydání cestovního dokladu orgánem k tomu příslušným automaticky vylučuje nebezpečí pronásledování ze strany státních orgánů. Tuto skutečnost je třeba zohlednit při posouzení přiměřené pravděpodobnosti pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu." Jinak řečeno, indicie obsažené v rozhodnutí žalovaného a týkající se bezproblémovosti a údajné organizovanosti stěžovatelčina odchodu z Číny mohou skutečně naznačovat, že ta fakticky není v zemi svého původu pronásledováním ohrožena či dokonce že její odchod byl organizován z důvodů, které by udělení mezinárodní ochrany vylučovaly. V nynější podobě jsou však v rozhodnutí žalovaného uvedeny pouze v podobě indicií a nedořečených náznaků, které nelze soudně přezkoumat. Rozhodnutí žalovaného je v tomto ohledu stiženo vadou nepřezkoumatelnosti a již z toho důvodu je měl krajský soud zrušit. Kasační námitka je důvodná.

III. e) Doplňková ochrana

[39] Stěžovatelka taktéž polemizuje s názorem žalovaného, že jí v případě návratu do Číny nehrozí žádné nebezpečí z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice, a že tudíž v jejím případě nejsou naplněny důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Podle něj platí, že *„doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*" Za vážnou újmu se přitom považuje *„a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*"

[40] Stěžovatelka přitom spatřuje důvody pro udělení doplňkové ochrany v tom, že překročila povolenou dobu pobytu v zahraničí a že byla neúspěšným žadatelem o mezinárodní ochranu, což by se mohly čínské orgány dozvědět, ostatně případ celé skupiny tzv. čínských křesťanů byl široce medializován. S otázkou důsledků medializace se žalovaný vypořádal na straně 31 svého rozhodnutí, kde připomněl, *„že žadatelům o udělení mezinárodní ochrany je garantována ochrana osobních údajů, především ve vztahu k zemi jejich původu* (...). *Správní orgán doplňuje, že přestože se v českých médiích objevila zpráva o tom, že v ČR žádá o azyl z náboženských důvodů 60 lidí původem z Číny, případně další články k této kauze, nebyly v daných článcích rozhodně uvedeny žádné informace, na základě kterých by bylo možno identitu jednotlivých žadatelů zjistit.*" Dále žalovaný podotkl, že média ve svých informacích citovala samotné žadatele o mezinárodní ochranu či jejich zástupce, což nesvědčí o reálnosti jejich obav ze zveřejnění jejich případů. Tuto úvahu stěžovatelka

v žalobě ani v kasační stížnosti nijak nevyvrátila, takže i krajskému soudu lze přitakat v tom, že se s ní ztotožnil.

[41] Na zákonnost rozhodnutí žalovaného však má vliv, že ze správního spisu neplyne, že by shromáždil jakékoli podklady, jež by se zabývaly postavením čínských občanů, kteří překročili povolenou dobu pobytu v zahraničí, či konkrétněji postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Číny. Žalovaný se touto otázkou sice zabývá na stránkách 34 a 35 svého rozhodnutí, zde však pouze uvádí, že pokud měly čínské státní orgány o stěžovatelku jakýkoli zájem, mohly ji zatknout již před odjezdem, mohly požádat české orgány o její vydání, navíc neexistují žádné důkazy o špatném zacházení s neúspěšnými žadateli o mezinárodní ochranu po jejich návratu do Číny. Dále konstatoval, že *„správní orgán tak považuje vyjádření žadatelky za čistě účelové, protože z jím shromážděných informací rozhodně nelze dovodit, že by žadatelka byla po svém návratu do vlasti zadržena, jak tvrdí, a postižena za podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR z náboženských důvodů.“* Ani ze samotného rozhodnutí, ani z obsahu správního spisu však není patrné, co žalovaný míní oněmi „jím shromážděnými informacemi“, neboť zde není odkaz na žádný konkrétní podklad, který by se zabýval postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Číny, tím méně pak postavením žadatelů žádajících z důvodu náboženského pronásledování. Za této situace je nutno konstatovat, že závěr žalovaného není opřen o žádná skutková zjištění, je pouhým nepodloženým názorem a nemůže být aprobován. K přesvědčivosti a srozumitelnosti odůvodnění rozhodnutí žalovaného k otázce naplnění důvodů doplňkové ochrany nepřispívá ani to, že je sice zdánlivě rozsáhlé, tato rozsáhlost je však způsobena především tím, že žalovaný prakticky doslovně opakuje rekapitulaci stěžovatelčiných vyjádření a svých vlastních posouzení k možnosti udělení azylu. Tato skutečnost však nebyla napadena nyní posuzovanou kasační stížností, proto ji Nejvyšší správní soud zmiňuje pouze nad rámec důvodů rozhodnutí. Závěrem lze pouze podotknout, že i posouzení důvodnosti udělení doplňkové ochrany samozřejmě závisí z velké části na tom, zda ve stěžovatelčině případě nejsou dány důvody, které by způsobovaly její celkovou nevěrohodnost. Takové důvody se však dosud promítly do příslušných pasáží rozhodnutí žalovaného pouze v nepřezkoumatelných náznacích, jak bylo rozebráno výše. Jelikož krajský soud více méně bez dalšího převzal argumentaci žalovaného, aniž by sám odůvodnění napadeného rozsudku jakkoli rozvedl, je kasační námitka důvodná.

III. f) Obdobné případy tzv. čínských křesťanů

[42] Nejvyšší správní soud pak závěrem konstatuje, že v případech jiných žadatelů o mezinárodní ochranu ze skupiny tzv. čínských křesťanů přikročily krajské soudy (viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2019, č. j. 41 Az 4/2018 - 101, který je nyní přezkoumáván zdejším soudem pod sp. zn. 9 Azs 221/2019) ke zrušení rozhodnutí žalovaného, neboť dostatečně neodůvodnil, proč se rozhodl většině členů této skupiny mezinárodní ochranu neudělit, zatímco několika jejím členům ji udělil, a to prakticky s obdobným odůvodněním jako v případě rozhodnutí zamítavých. Pro účely dalšího řízení považuje Nejvyšší správní soud za nutné žalovanému připomenout, že jednou ze základních povinností správního orgánu, vyjádřenou v § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, je dbát na to, *„aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné*

rozdíly“ (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, č. j. 1 Afs 50/2009 - 233, bod 24).

IV. Závěr a náklady řízení

[43] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud zatížil svůj rozsudek nesprávným posouzením právních otázek důsledků stěžovatelčiny tvrzené příslušnosti k církvi „Ospravedlnění na základě víry“, a to především otázky *prospektivnosti* a individuálnosti posouzení odůvodněnosti jejího strachu z pronásledování z důvodu náboženství. Rozhodnutí žalovaného pak bylo stiženo jednak stejně nesprávným posouzením právních otázek výkladu § 12 písm. b) zákona o azylu, a taktéž nepřezkoumatelností plynoucí z toho, že žalovaný dospěl k závěru o stěžovatelčině nevěrohodnosti pouze na základě tvrzení, která byla buď irelevantní (uvádění nepravdivých údajů v žádosti o turistické vízum), nebo zůstala v úrovni náznaků a spekulací nemajících oporu ve správním spisu (organizovanost odchodu tzv. čínských křesťanů do České republiky). Dostatečně podložená není ani úvaha žalovaného o hrozbě vážné újmy po případném návratu stěžovatelky do země původu. I pro tyto vady měl krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

[44] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Jelikož již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.], soud zrušil i rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s. Žalovaný je v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[45] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, žalovaný je proto povinen jí nahradit účelně vynaložené náklady řízení. Jelikož Nejvyšší správní soud nevrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení, byl povinen rozhodnout také o náhradě nákladů řízení před krajským soudem.

[46] Stěžovatelka je *ex lege* osvobozena od soudních poplatků [srov. § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích], její náklady řízení proto tvoří pouze odměna advokáta za poskytování právních služeb. Ta činí za řízení o žalobě částku 2 x 3100 Kč za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava věci [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“)], a písemné podání ve věci - žaloba [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], dále 2 x 300 Kč jako náhrada hotových výdajů advokáta [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu], celkem tedy 6800 Kč. V kasačním řízení tvoří náklady částka 3100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako náhrada hotových výdajů advokáta [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu], celkem tedy 3400 Kč. Advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty, proto je třeba k nákladům právního zastoupení připočíst částku představující tuto ve výši 2142 Kč. Žalovanému tedy bylo uloženo zaplatit stěžovatelce na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o žalobě celkem částku 12 342 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. září 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu